

De Bibliotheek *op school* helpt nieuwkomers Nederlands leren

Al vier jaar werkt de Internationale Schakelklas van het Da Vinci College in Leiden samen met Bibliotheek *BplusC* binnen de Bibliotheek *op school*. 'Door geregeld te lezen breiden onze leerlingen hun woordenschat enorm uit.'

Tekst: Peter Zunneberg
Foto: Jørgen Koopmanschap

Terwijl de leerlingen van Sofie van de Raa, NT2-docent op de Internationale Schakelklas (ISK) van het Leidse Da Vinci College hun lokaal opzoeken, wordt elders in het gebouw nog druk geschilderd. Vier van de tien klassen hebben inmiddels onderdak gevonden op deze nieuwe locatie. De overige zes volgen later in het jaar.

De ISK leert jongeren uit alle windstreken in twee jaar Nederlands spreken. Ze beginnen met achttien uur in de week en dat loopt terug naarmate zij verder gevorderd zijn. 'Het taalniveau van leerlingen loopt erg uiteen', vertelt Van de Raa. 'Er zijn jongeren die net in Nederland zijn, maar ook leerlingen die bijna doorstromen naar havo 4.' Een kleine groep leerlingen van de ISK stroomt door naar vmbo-3, de meeste gaan naar het mbo.

Vrij lezen

Twee keer in de week begint Van de Raa haar lessen met een kwartier tot twintig minuten vrij lezen. 'Ik lees dan zelf ook. Ik leer Arabisch en lees daarom boeken in die taal. Mijn leerlingen vinden dat leuk, omdat ik hetzelfde doe als zij: lezen om een taal te leren.'

Ze vraagt leerlingen om altijd hun boek mee te nemen, zodat ze ook kunnen lezen als ze bijvoorbeeld klaar zijn met hun werk. Van de Raa ziet dat haar leerlingen zeer gemotiveerd zijn. 'Ze merken dat lezen hen helpt om Nederlands te leren en dat is wat ze allemaal graag willen.'

Behalve vrij lezen ruimt Van de Raa ook geregeld tijd in om samen te praten over boeken. 'Pas nog heb ik kaartjes van de aanpak Leespraat van Aidan Chambers gebruikt. Dan breng je een gesprek op gang dat verder gaat dan waar het verhaal over gaat of wie de hoofdpersoon is. Dat vonden ze heel erg leuk.'

'Mijn leerlingen vinden lezen leuk'

Taalhuis

Op school is een klassencollectie met diverse exemplaren van hetzelfde boek, zodat ze gezamenlijk een boek kunnen lezen. Een eigen schoolbibliotheek heeft de ISK niet, maar alle leerlingen krijgen een gratis lidmaatschap voor Bibliotheek *BplusC* en de klassen gaan hier eens in de zes weken op bezoek. 'De eerste keer verzorg ik een uitgebreide voorlichting', vertelt leesconsulent Jeroen Ernst. 'Ik vertel wat wij doen, wat leerlingen van ons kunnen verwachten, hoe we hen kunnen begeleiden en ik maak ze wegwijs in onze bibliotheek.' Speciaal voor de ISK-leerlingen, maar ook voor anderen die de Nederlandse taal niet helemaal machtig zijn, heeft *BplusC* het Taalhuis, waar bezoekers behalve leerboeken en woordenboeken ook leesboeken op maat kunnen vinden. 'Je hebt te maken met jongeren die qua leesniveau beginnend zijn, maar qua leeftijd en ontwikkeling veel verder. Die kun je niet zomaar elk boek aanbieden. Als het te kinderachtig is of juist te ingewikkeld, haken ze af.'

Het Taalhuis heeft veel boeken van uitgeverij Eenvoudig Communiceren, zoals de serie Leeslicht. 'Dat zijn bekende boeken die zijn herschreven in eenvoudig Nederlands en die goed aansluiten bij het leesniveau én de belevingswereld van deze groep, zoals *Het dagboek van Anne Frank* en *Vrienden voor het leven*.' Dat laatste is het boek bij de film *Les intouchables*. Beide boeken zijn bij de ISK-leerlingen mateloos populair, heeft Ernst geconstateerd.

Vijf-vingerregel

Tijdens de bezoeken aan de bibliotheek is altijd de docent aanwezig en doorgaans Ernst ook. 'We helpen leerlingen een boek uit te zoeken dat past bij hun taalniveau. Daarbij hanteren we de vijf-vinger-regel of zoals Jeroen zegt, de vijf-woorden-regel', vertelt Van de Raa. Het komt erop neer dat een leerling een boek op een willekeurige bladzijde openslaat en begint te lezen. Voor elk woord dat hij niet kent, steekt hij een vinger op. Bij meer dan vijf vingers kan het boek beter terug in de kast, want dan is het te moeilijk. 'Niets is zo frustrerend als een boek lezen waarbij je voortdurend moet opzoeken wat het betekent.' Behalve afraden willen Ernst en de docenten vooral ook stimuleren. 'Als we merken dat leerlingen goed uit de voeten kunnen op een bepaald niveau, raden we ze

ook geregeld aan een niveautje hoger te proberen.' Om te voorkomen dat jongeren hun lenerspasje vergeten, bewaart de bibliotheek deze. 'Er zijn ook leerlingen die veel lezen en vaker boeken willen lenen', zegt Ernst. 'Zij kunnen ook tussentijds bij ons terecht.'

'We helpen leerlingen een boek uit te zoeken dat past bij hun taalniveau'

Voordelen

Van de Raa vindt het jammer dat nog niet het hele Da Vinci College meedoet met de Bibliotheek *op school*. 'Als de ISK-leerlingen hier uitstromen naar vmbo, havo of mbo, houdt de ruimte voor lezen op school op. Vandaar dat er steeds meer stemmen opgaan om schoolbreed aan te haken.' Ernst vertelt dat er ook al verkennende gesprekken zijn geweest met mbo Rijnland.

Van de Raa ziet louter voordelen in de samenwerking met *BplusC*. 'Ik zie dat mijn leerlingen voor hun kennis van het Nederlands veel baat hebben bij lezen. En ze vinden het leuk. Tegelijk is het voor de meesten thuis geen vanzelfsprekendheid om boeken te lenen, laat staan te kopen. Dan is de Bibliotheek *op school* een prima stimulans.'

